OULUN
KÄRÄJÄOIKEUS

27.3.2017

Eduskunnan lakivaliokunta

LaV@eduskunta.fi

Viite: Lakivaliokunta / HE 270/2016 vp / lisäselvityspyyntö 22.3.2017

Asia:

Eduskunnan lakivaliokunta on pyytänyt kirjallista lisäselvitystä Oulun käräjäoikeuden nykyisten tilojen kunnosta ja riittävyydestä (istuntosalit ja työtilat) ottaen huomioon paitsi hallituksen esityksessä HE 270/2016 vp ehdotettu käräjäoikeusverkostouudistus myös summaaristen velkomusasioiden mahdollinen keskittäminen Oulun käräjäoikeuteen.

Yleistä Oulun käräjäoikeuden nykyisistä toimitiloista

Oulun oikeustalo

Oulun käräjäoikeuden päätoimitilat sijaitsevat Oulun Raksilassa Oulun oikeustalolla. Käräjäoikeudella on lisäksi kanslia ja istuntotilat Kuusamossa ja istuntosali Pudasjärvellä.

Käsillä olevassa verkostouudistuksessa on ehdotettu, että Kuusamon kanslia lakkaa. Kuusamoon jäisi istuntopaikka. Pudasjärven istuntopaikka lakkaisi.

Oulun Oikeustalo kuuluu Oulun oikeus- ja poliisitalon muodostamaan kokonaisuuteen. Oikeus- ja poliisitalo on otettu käyttöön vuonna 1988. Käräjäoikeuden käytössä olevien tilojen laajennus ja osittainen saneeraus valmistui vuonna 1999. Käräjäoikeus sai tuolloin käyttönsä kolme uutta istuntosalia, seitsemän valmisteluhuonetta, uudistuneet käräjäpäivystystilat ja haastemiesten työtilat, uuden kirjaston ja henkilökunnan kahvion, tutkijanhuoneen, kymmenen uutta työhuonetta ja uuden asiakaspalvelukeskuksen. Tämän jälkeenkin käräjäoikeuden tiloja on saneerattu ja niiden käyttötarkoitusta on muutettu. Käräjäoikeus on muun muassa saanut käyttöönsä yhden uuden istuntosalin ja kolme sovitteluhuonetta. Myös asiakaspalvelutilat on uudistettu.

Oulun oikeustalo kuuluu Senaatin omistukseen. Oikeustalolla sijaitsee Oulun käräjäoikeuden lisäksi syyttäjänvirasto ja ulosottovirasto.

Kuusamon kanslia

Kuusamon kansliassa työskentelee viisi käräjäsihteeriä ja heillä on riittävät työ- ja aputilat. Kuusamossa on yksi istuntosali ja yksi valmisteluhuone sekä niihin liittyvät aputilat. Kuusamon toimitilat ovat kohtuullisessa kunnossa ja kapasiteetiltaan riittävät. Salitilojen puolesta istuntoja voitaisiin pitää moninkertainen määrä nykytilaan verrattuna.

Pudasjärven istuntosali

Pudasjärven istuntosali sijaitsee kaupungintalolla. Istuntosali on vähäisellä käytöllä.

Oulun oikeustalon kunto

Kuten edellä on kerrottu, Oulun oikeustalo on pääosiltaan noin 30 vuotta vanha. Tiloja on aika-ajoin saneerattu ja ne on pyritty pitämään hyvässä kunnossa. Tällä hetkellä oikeustalon tilat riittävät käräjäoikeuden tarpeisiin, vaikka ne eräiltä osin ovatkin toiminnallisesti jääneet ajastaan jälkeen.

Kuluvan vuoden aikana oikeustalon tilanteeseen on vaikuttanut haitallisesti samaan rakennuskompleksiin kuuluvan Oulun poliisitalon remontti, joka aloitettiin kesällä 2016. Remontissa poliisitalon tilat saneerataan laajasti. Alkuperäisen aikataulun mukaan poliisitalon remontin tuli olla valmis elokuussa 2017. Oulun kaupungin rakennusvalvonta on kuitenkin keskeyttänyt rakennustyöt tammi-helmikuun vaihteessa rakennuslupiin ja tarvittaviin lisäselvityksiin liittyvistä syistä. Poliisitalon henkilöstö on siirtynyt työskentelemään väistötiloihin eri puolille Oulun aluetta. Tällä hetkellä käräjäoikeuden tiedossa ei ole ajankohtaa, milloin poliisitalon remontti jatkuu saati sitä, milloin se valmistuu.

Tammikuussa oikeustalon ja poliisitalon rajanpinnassa sijaitsevassa käräjäoikeuden istuntosalissa työskennelleet alkoivat saada sisäilmasta johtuvia pahenevia oireita. Tämän vuoksi sali jouduttiin panemaan käyttökieltoon. Käräjäoikeuden käytettävissä olevan tiedon perusteella näyttää todennäköiseltä, että sisäilmaoireilu käräjäoikeudessa johtui poliisitalon remonttialueelta tulleista epäpuhtauksista. Käyttökieltoon laitetussa salissa on aloitettu puhdistustyöt ja osittainen remontti, mutta niiden valmistumisajankohta on edelleen auki. Salin käyttökiellosta johtuen yksi laaja useamman viikon kestävä rikosasia on jouduttu käsittelemään Kemissä Kemi-Tornion käräjäoikeuden tiloissa.

Oikeustalolla nyt alkuvuodesta havaittujen sisäilmaoireiden vuoksi oikeustalolle on perustettu sisäilmaryhmä ja tehty erilaisia tutkimuksia kuten sisäilmakysely henkilökunnalle. Alustavien tietojen mukaan työympäristössä koetut haittatekijät ja työhön liittyvä oireilu on oikeustalon sisäilmakyselyn tulosten mukaan tavanomaista. Myöskään muissa tähän mennessä tehdyissä tutkimuksissa ei ole ilmennyt erityisen hälyttävää rakennuksen kunnon osalta.

Senaatti on kuitenkin päättänyt vielä kuluvan vuoden aikana teettää koko oikeustaloa koskevan perusteellisen kuntoselvityksen tuleviin perusparannustoimenpiteisiin varautumiseksi. On selvää, että poliisitalon tavoin myös oikeustalo kaipaa jo pelkästään elinkaareensa liittyen perusparannustoimenpiteitä näkyvissä olevassa tulevaisuudessa. Tältä osin on kuitenkin mahdotonta ennakoida mitään ennen kuntoselvityksen valmistumista.

Yhteenvetona totean, että käräjäoikeuden tilat Oulun oikeustalolla ovat tällä hetkellä riittävät käräjäoikeuden nykyisiin toimintoihin nähden. Tilat ovat kunnoltaan tavanomaiset. Ottaen huomioon sisäilma-asioista edellä todetun, sisäilmakysymykset muodostavat tällä hetkellä jonkinlaisen riskin käräjäoikeuden toiminnalle. Voidaan myös arvioida, että lähivuosina käräjäoikeuden tiloissa tullaan tekemään laajempi peruskorjausremontti.

Käräjäoikeusverkostouudistuksen aiheuttama toimitilatarve

Oulun käräjäoikeus on yhdessä Ylivieska-Raahen käräjäoikeuden kanssa aloittanut käräjäoikeusverkostouudistukseen valmistautumisen jo viime vuoden puolella. Syksyllä 2016 laadittiin tässä tarkoituksessa työtilakartoitukset sekä Oulun käräjäoikeuden Oulun oikeustalon toimitiloista että Ylivieska-Raahen käräjäoikeuden Ylivieskan toimitiloista. Lisäksi tehtiin laskelmat istuntosalikapasiteetin riittävyydestä.

Molemmat asiakirjat ovat sellaisenaan tämän selvityksen liitteenä.

Työhuonetarve

Alustavissa arvioissa on otettu huomioon mahdollisuus, että käräjäoikeusverkostouudistuksen myötä lakkaavan Kuusamon kanslian työntekijät (5) ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeuden Raahen kanslian työntekijät (13) siirtyvät työskentelemään Oulun oikeustalolle. Heille on siten löydyttävä oikeustalolta työtilat.

Alustavien työtilakartoitusten mukaan Oulun oikeustalolla oleviin käräjäoikeuden tiloihin voidaan ilman merkittäviä rakenteellisia muutostöitä saada työpisteitä lisää huonejärjestelyin ja tiivistämällä noin 15-20 henkilölle.

Reunaehtona työpisteiden lisäämiselle luonnollisesti on, että talon ilmastoinnin kapasiteetti ym. muut rakennustekniset seikat antavat myöten työntekijämäärän lisäämiselle. Näissä laskelmissa on myös otettava huomioon, että niitä tehtäessä ei ole ollut käytettävissä asiantuntija- kuten arkkitehtiapua. Tarkemmat kartoitukset ja suunnitelmat tehdään siinä vaiheessa, kun tiedetään rakenneuudistusta koskevat lopulliset päätökset. Toimitilatarpeeseen vaikuttaa myös se, kuinka pitkälti toimitilojen suhteen tullaan etenemään oikeusministeriön toimitilakonseptin mukaisesti.

Istuntotilat

Raahen istuntopaikan lakatessa valtaosa tuon istuntopaikan asioista tullaan logistisista syistä istumaan Oulun oikeustalolla. Jossain määrin asioita tullaan istumaan myös Ylivieskan istuntopaikalla.

Tehtyjen laskelmien mukaan salikapasiteetti on käräjäoikeusverkostouudistuksen jälkeen riittävä Ylivieskan ja Kuusamon istuntopaikoilla.

Oulun oikeustalon nykyiset istuntosalit riittävät – ottaen huomioon nyt ennakoidut asiamäärät – lukuun ottamatta rikosasioiden käsittelyä. Rikosasioiden osalta nykyinen salikapasiteetti ei Oulun oikeustalolla vaikuta aivan riittävältä tarpeeseen nähden tai ainakin ylimääräisten istuntojen sovittaminen tulee olemaan haastavaa.

Summaaristen asioiden keskittäminen Oulun käräjäoikeuteen

Summaaristen asioiden työryhmän esityksen (OM:n mietintöjä ja lausuntoja 12/2017) mukaan Oulun käräjäoikeus olisi yksi summaarisia asioita käsittelevistä kahdeksasta käräjäoikeudesta. Oulun käräjäoikeudessa käsiteltäisiin nykyisten Oulun käräjäoikeuden ja Ylivieska-Raahen käräjäoikeuden tuomiopiirien summaariset asiat. Näin ollen summaaristen asioiden keskittämisestä ei aiheudu Oulun käräjäoikeudelle lisätoimitilatarvetta edellä selostettuun käräjäoikeusverkostouudistukseen nähden. Asioiden käsittelyn toiminnallinen kehittäminen voi kuitenkin edellyttää rajattuja muutoksia myös työtiloihin.

Mikäli Oulun käräjäoikeuteen keskitetään merkittävästi ehdotettua enemmän summaarisia asioita, toimitilojen riittävyys joudutaan suunnittelemaan erikseen.

Laamanni Antti Savela